

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/175/2020
Identifikačné číslo spisu: 4314220618
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4314220618.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne H. C. R., bytom Y, P. cesta XX, proti žalovanej Základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským Lajosa Pongrácza, so sídlom v Šahách, Mládežnícka 24, IČO: 37 864 254, o povolenie obnovy konania, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 6C/63/2014, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 23. augusta 2019 sp. zn. 6Co/88/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre uznesením z 23. augusta 2019 sp. zn. 6Co/88/2019 potvrdil napadnuté uznesenie Okresného súdu Levice z 28. marca 2019 č. k. 6C/63/2014-148, ktorým súd prvej inštancie odmietol žalobu žalobkyne na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 6C/219/2005 ako podanú oneskorene.

2. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku, ďalej aj „CSP“) po zistení, že dovolanie bolo podané v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

4. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej

hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

5. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 naďalej vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy (navyše) požaduje, aby aj podané dovolanie bolo spísané advokátom.

6. Postup súdu prvej inštancie v prípade nespĺnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

7. Z obsahu spisu predloženého najvyššiemu súdu na základe dovolania žalobkyne vyplýva, že dovolateľka nemá právnické vzdelanie a nejde o žiadny z prípadov, na ktorý sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP. Dovolaním napadnuté rozhodnutie obsahuje riadne poučenie odvolacieho súdu o lehote na podanie dovolania, jeho náležitostiach i potrebe zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 429 CSP).

8. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

9. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predloží na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

10. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa napadla dovolaním uznesenie Krajského súdu v Nitre z 23. augusta 2019 sp. zn. 6Co/88/2019. Predmetné rozhodnutie, ktoré podľa doručenky prevzala 2. novembra 2019, obsahuje riadne poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP). Dovolanie žalobkyne bolo podané osobne na súde prvej inštancie 27. decembra 2019. Dovolateľka pri jeho podaní nebola zastúpená advokátom a dovolanie nebolo ani advokátom spísané. Napriek tejto skutočnosti súd prvej inštancie v rozpore s ustanovením § 436 ods. 1 CSP prihliadol na vadu dovolania podľa § 429 CSP a uznesením z 11. júna 2020 č. k. 6C/63/2014-170 vyzval dovolateľku na jej odstránenie (dovolateľka vadu dovolania v zmysle § 429 CSP ani na výzvu súdu a opakované poučenie o obligatórnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní neodstránila.)

11. Aby boli splnené všetky podmienky prípustnosti dovolania a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum, je procesnou povinnosťou dovolateľa podať a formulovať svoje dovolanie tak, že pri zachovaní podmienky včasnosti jeho podania zároveň bude splnená podmienka náležitostí dovolania vrátane povinného právneho zastúpenia v zmysle § 429 CSP. To znamená, že ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, dovolateľ je povinný v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré dovolaním napáda (§ 427 ods. 1 CSP), podať dovolanie právne perfektné, t. j. spĺňajúce všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle § 428 a § 429 CSP; prípadne vady už podaného dovolania v tejto lehote odstrániť tak, aby všetky zákonom požadované náležitosti spĺňalo (jediná výnimočná procesná situácia, kedy súd poskytne dovolateľovi dodatočnú lehotu na odstránenie vád, sa týka výlučne vady podľa § 429 ods. 1

CSP, a to len za predpokladu absencie resp. nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom; o takúto situáciu ale v prejednávanej veci nejde). Opačný záver, podľa ktorého by pre právne relevantné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku pri zachovaní stanovenej dvojmesačnej dovolacej lehoty postačovalo len podanie akéhokoľvek blanketného, neúplného, nesprávneho alebo nezrozumiteľného dovolania a dovolateľ by mohol vady takéhoto dovolania účinne odstraňovať aj po uplynutí tejto lehoty (až do rozhodnutia dovolacieho súdu), je v rozpore s koncepciou prísneho režimu koncentrácie sporového konania, ktorá sa vzťahuje na inštitút dovolania upravený Civilným sporovým poriadkom (porov. § 430, § 434, § 427 ods. 1 v spojení s § 436 ods. 1 a contrario CSP), ako aj s ustanoveniami zákona vymedzujúcimi podmienky prípustnosti dovolania (§ 419 až § 435 CSP).

12. Pokiaľ dovolateľka podala dovolanie nespĺňajúce zákonom požadované náležitosti, resp. ich nedostatky do uplynutia lehoty na podanie dovolania neodstránila (nejde o procesnú situáciu predpokladanú ustanovením § 436 ods. 1 CSP), podmienky prípustnosti dovolania neboli splnené úplne, čím vznikol právny následok v podobe neprípustnosti dovolania, na ktorom nemôže ďalšie konanie dovolateľky nič zmeniť. Ani nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie v podobe výzvy na odstránenie väd dovolania, na vydanie ktorej neboli splnené podmienky, by nemohol prelomiť všeobecne záväzné ustanovenia zákona o podmienkach prípustnosti dovolania a týmto spôsobom dovolateľke de facto poskytnúť právne ničím neodôvodnenú výhodu v podobe predĺženia lehoty na podanie dovolania spĺňajúceho všetky potrebné náležitosti.

13. Vo vzťahu k posúdeniu prípustnosti dovolania žalobkyne najvyšší súd poukazuje tiež na skutočnosť, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 16. septembra 2020, bolo prijaté rozhodnutie, ktorého právna veta znie: „Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019).

14. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

15. Vzhľadom k tomu, že dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 429 ods. 1 CSP a nie je splnená ani podmienka ustanovenia § 429 ods. 2 písm. a/ CSP, hoci bola o povinnom zastúpení v dovolacom konaní odvolacím súdom riadne poučená, najvyšší súd jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. e/ CSP pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.